

6. Слово і Діло. Більше мільярда людей у світі живуть в умовах крайньої бідності – ООН. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2024/10/18/povyna/svit/bilshe-milyarda-lyudej-sviti-zhyvut-umovax-krajnoyi-bidnosti-onn>.

ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ ЛАНДШАФТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАНАДИ

К. А. Бабаян, аспірант, спеціальність Міжнародні економічні відносини, група МЕВ МБ 6-21;

А. А. Сокіл, аспірант, спеціальність Економіка

В. Ю. Стрілець, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

Полтавський університет економіки і торгівлі

Канада належить до провідних економік світу, що приваблює інвесторів і підприємців своєю стабільною економічною системою, високим рівнем добробуту населення та сприятливим правовим середовищем, яке забезпечує надійний захист прав підприємців і дотримання контрактів. Економічний та правовий ландшафт країни формує комплекс взаємопов'язаних умов для розвитку бізнесу, регулює комерційні відносини та сприяє інтеграції канадських компаній у міжнародні ринки, враховуючи макроекономічні чинники, податкову систему, трудові відносини та механізми міжнародної співпраці. Як зазначає Європейський Парламент, правові рамки ведення бізнесу у Канаді створюють передбачуване та стабільне середовище, що дозволяє ефективно організовувати підприємницьку діяльність [1].

Сучасні дослідження охоплюють як загальні регуляторні аспекти, так і практичні кейси розвитку малого та середнього бізнесу. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) підкреслює, що держава активно підтримує підприємництво через фінансові інструменти, податкові стимули та навчальні програми для підприємців, тим самим створюючи фундамент для стійкого розвитку малих та середніх компаній [2]. У цьому контексті Думлер Г. досліджує екосистему стартапів у Торонто, виявляючи ключові драйвери розвитку бізнесу та бар'єри, що можуть стримувати підприємців, наголошуючи на значенні мереж підтримки та локальних ініціатив для формування інноваційного середовища [3]. Одночасно Адеювон Дж. звертає увагу на юридичні аспекти запуску бізнесу іноземними

підприємцями, підкреслюючи важливість дотримання імміграційних правил та корпоративного законодавства, що забезпечує легальність та стабільність комерційних операцій [4]. Порівняльний аналіз державної підтримки малого бізнесу, запропонований Педченко Н. та Стрілець В., дозволяє простежити схожі тенденції у створенні сприятливого середовища для підприємництва в Канаді та європейських країнах, що підкреслює роль державної політики у розвитку економічної активності [5].

Економічне середовище Канади демонструє поєднання стабільності та помірної динаміки розвитку. У 2024 році темп економічного зростання склав 1,53 %, що ставить країну на 136-те місце у глобальному рейтингу, тоді як ВВП на душу населення у 2023 році досяг 53 431,19 доларів США, свідчаючи про високий рівень добробуту та потенціал купівельної спроможності громадян. Індекс ділової впевненості у третьому кварталі 2024 року становив -2,28, демонструючи стабільний, хоча й дещо обережний настрій бізнес-лідерів щодо перспектив розвитку власних компаній (рис. 1). Водночас рівень відкритості торгівлі у 2023 році складав 66,24 %, що свідчить про активну інтеграцію країни у глобальні економічні процеси. Вартість започаткування бізнесу у 2019 році становила лише 0,3 % від доходу на капітал, що робить Канаду однією з найбільш доступних країн для старту підприємництва, підтверджуючи висновки OECD щодо державної підтримки малого бізнесу [2].

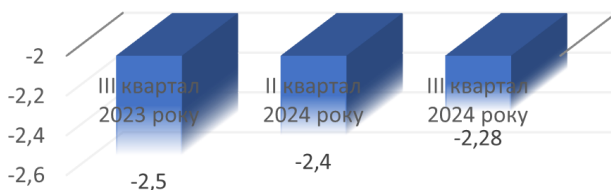

Рисунок 1 – Індекс ділової впевненості Канади за період 2023–2024 років [2]

Податкова система Канади є прогресивною і багаторівневою, включаючи федеральний, провінційний і місцевий рівні. Федеральні податки на доходи фізичних осіб коливаються від 15 % до 33 % залежно від доходу, корпоративний податок становить 15 %, а податок на товари та послуги (GST) – 5 %, крім того,

існують спеціальні податки на алкоголь, тютюн і паливо. Провінції можуть встановлювати додаткові податки на доходи, корпоративні прибутки та продаж майна, що дозволяє забезпечити фінансування державних послуг і підтримку економіки [1].

Інфляція у 2024 році залишалася помірною – зростання Індексу споживчих цін склало 2,4 %, базова інфляція, що виключає волатильні товари, зросла на 2,6 %, демонструючи контрольоване підвищення цінових тисків. Ринок праці залишався стабільним, середній рівень безробіття становив 6,45 %, а у грудні досяг 6,7 %, що свідчить про незначні коливання та помірний вплив економічних факторів на зайнятість населення. Середній обмінний курс канадського долара у 2024 році коливався близько 29,33 гривні, а наприкінці року склав 29,53 гривні за 1 CAD, що відображає помірне зміцнення національної валюти щодо української гривні.

Політичне середовище Канади є високостабільним і ефективним, що забезпечує сприятливі умови для підприємницької діяльності та іноземних інвестицій. Індекс верховенства права у 2023 році становив 1,47 за шкалою від –2,5 до 2,5, що ставить Канаду на 20-те місце у світі і відображає здатність правової системи забезпечувати захист прав підприємців і дотримання контрактів [1]. Показник ефективності уряду у 2023 році склав 1,52, демонструючи високу якість державного управління та здатність підтримувати економічні процеси, включаючи розвиток підприємництва [2]. Політична стабільність оцінюється на рівні 0,82, контроль корупції – 1,67, що свідчить про прозорість державних інститутів та низький ризик негативного впливу політичних потрясінь на бізнес-середовище. Тіньова економіка у 2015 році складала 9,42 %, підкреслюючи, що більшість економічних операцій проходять у легальній сфері [2].

Отже, завдяки поєднанню стабільного економічного зростання, високого рівня добробуту громадян, помірної інфляції, ефективної податкової системи та сильного верховенства права, прозорості державних інститутів і низького рівня корупції, Канада створює оптимальні умови для розвитку бізнесу та залучення інвестицій. Високий рівень політичної стабільності та відкритість до міжнародної торгівлі додатково підтримують стійкий розвиток малого та середнього бізнесу.

Список використаних інформаційних джерел

1. European Parliament. Freedom to Conduct a Business, a Comparative Law Perspective Canada. STUDY EPRS. European Parliamentary Research Service Comparative Law Library, 2024. – 141 p. URL: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2024/762347/EP_RS_STU%282024%29762347_EN.pdf2024 (дата звернення: 22.10.2025).
2. OECD. SME and Entrepreneurship Policy in Canada. Paris : OECD Publishing, 2017. – 128 p. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2017/07/sme-and-entrepreneurship-policy-in-canada_g1g646b9/9789264273467-en.pdf?utm_source=chatgpt.com. (дата звернення: 22.10.2025).
3. GarciaDumler, T. Entrepreneurship in Toronto: Drivers, Barriers and Ecosystem. MDes Major Research Project. OCAD University, 2024. – 95 p. URL: https://openresearch.ocadu.ca/id/eprint/4417/1/GarciaDumler_Tomas_2024_MDes_SFI_MRP.pdf (дата звернення: 22.10.2025).
4. Adejuwon, J. Legal Considerations for Startup Visa Entrepreneurs in Canada: A Comprehensive Guide. ANC Startup School Blog, 2024. – 13 p. URL: <https://blog.anccap.com/legal-considerations-for-startup-visa-entrepreneurs-in-canada-a-comprehensive-guide/> (дата звернення: 22.10.2025).
5. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю. Державна підтримка розвитку малого підприємництва в умовах євроінтеграційних процесів України : монографія. – Полтава : ПУЕТ, 2022. – 250 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11897> (дата звернення: 22.10.2025).

АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ ЯК ОСНОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

В. Г. Бардаков, здобувач ступеня доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка» ОНП «Економіка»
Полтавський університет економіки і торгівлі

Аграрний сектор економіки України (АСЕУ) є системоутворюючим елементом національного господарства, що забезпечує базові потреби населення у продовольстві, формує експортний потенціал та відіграє ключову роль у структурному балансі між секторами економіки.

У контексті забезпечення продовольчої безпеки країни, аграрна галузь виступає не лише джерелом виробництва харчових ресурсів, але й інструментом стабілізації соціально-еконо-